

Las uczy odpowiedzialności. Trwa kolejne harcerskie lato

28.7.2026 - | Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych

Wieczne ognisko, wartownicy, śpiew, poranna pobudka i las, który przez kilka tygodni staje się domem. Harcerski obóz to znacznie więcej niż wakacyjny wyjazd. To miejsce, w którym młodzi ludzie uczą się odpowiedzialności, samodzielności i współpracy.

To tutaj zdobywają umiejętności, których trudno nauczyć się z podręczników – orientacji w terenie, rozpalania ogniska, radzenia sobie z przeciwnościami czy życia we wspólnocie. Las uczy również szacunku do przyrody i pokazuje, jak odpowiedzialnie z niej korzystać.

Wspólna nauka i odpowiedzialność

Nie bez powodu od dziesięcioleci właśnie lasy są miejscem letnich obozów harcerskich. Każdego roku tysiące harcerek i harcerzy ze Związku Harcerstwa Polskiego, Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej oraz innych organizacji skautowych spędzają wakacje w lasach zarządzanych przez Lasy Państwowe. Dla wielu z nich to wspomnienia na całe życie, ale także pierwsze doświadczenia samodzielności, współpracy i odpowiedzialności.

- To właśnie w lesie możemy realizować większość naszego programu – mówi Alicja Żebrowska z 13. Czarnego Szczepu im. Zawiszy Czarnego w Szczecinku. – Wiele zajęć, podczas których harcerze uczą się nowych umiejętności, nie byłoby możliwych w mieście. W ZHP od początku uczymy młodych ludzi szacunku do przyrody. Mówi o tym nawet prawo harcerskie: „Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać”. A dziś, gdy coraz częściej mierzymy się z falami upałów, las daje cień i pozwala odpocząć od miejskiego zgiełku.

Leśnicy dla harcerzy

Ta współpraca nie zaczyna się jednak dopiero wtedy, gdy na polanie wyrastają namioty. Leśnicy przygotowują miejsca biwakowe, pomagają wybrać odpowiednią lokalizację, dbają o bezpieczeństwo i od lat rozwijają infrastrukturę wykorzystywaną przez harcerzy – od wiat i ścieżek edukacyjnych po miejsca ogniskowe oraz trasy piesze i rowerowe. Organizację obozów ułatwia również **internetowy system rezerwacji miejsc obozowych dostępny w serwisie Czas w Las**.

Coraz ważniejszym elementem tej współpracy jest również edukacja. Harcerze uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez leśników, poznają pracę w lesie, uczą się rozpoznawania gatunków roślin i zwierząt oraz dowiadują się, jak odpowiedzialnie korzystać z lasu. Przez lata współpracy Lasy Państwowe wypracowały też **jednolite zasady organizacji obozów i procedury bezpieczeństwa**. Ich celem jest jak najlepsze przygotowanie organizatorów oraz zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Czytaj także: Lasy Państwowe podpisały porozumienie z harcerzami (2018), Porozumienie z 2019 roku, Porozumienie z ZHP (2023)

Przed nami Światowe Skautowe Jamboree

Przed nami także wyjątkowe wydarzenie dla światowego skautingu. W 2027 roku Polska będzie gospodarzem **26. Światowego Jamboree Skautowego** na Wyspie Sobieszewskiej w Gdańsku – największego spotkania skautów na świecie, organizowanego raz na cztery lata. Do Polski przyjedzie kilkadziesiąt tysięcy młodych ludzi ze wszystkich kontynentów, by wspólnie uczyć się współpracy, odpowiedzialności i troski o przyrodę. **Lasy Państwowe, zgodnie z zawartym porozumieniem z ZHP, będą partnerem tego przedsięwzięcia**, wspierając organizację wydarzenia oraz działania edukacyjne związane z lasem i ochroną przyrody.

*- **Słuchanie profesjonalistów i pasjonatów sprawia, że wszyscy uczymy się czegoś nowego** – podkreśla Alicja Żebrowska. – **Bardzo cenimy zajęcia prowadzone przez leśników. Korzystaliśmy z nich podczas obozów i zawsze były wartościowym uzupełnieniem naszego programu. Dzieci mogły nie tylko poznawać przyrodę, ale też zobaczyć sprzęt wykorzystywany w gospodarce leśnej i dowiedzieć się, jak wygląda codzienna praca leśników.***

Pozostawić las takim, jaki był wcześniej

Podobnie wygląda nauka odpowiedzialności za las. Nie odbywa się w formie wykładu. – *Zawsze uczymy zgodnie z metodą harcerską – zuchy przez zabawę, harcerzy przez grę, starszych harcerzy przez poszukiwanie, a wędrowników przez służbę. Najważniejsze jest to, żeby młodzi ludzie naprawdę zrozumieli, dlaczego należy dbać o przyrodę, a nie tylko zapamiętali kilka zasad* – podkreśla Alicja Żebrowska.

Dlatego po zakończeniu obozów las pozostaje taki, jakim go zastali. To element harcerskiej codzienności i odpowiedzialności za miejsce, z którego się korzysta. Choć młodzi ludzie nie zawsze mają okazję poznać pracę leśników od podszewki, z czasem zaczynają inaczej patrzeć na las.

- Las staje się dla nich miejscem odpoczynku, przygody i rozwijania pasji. Od najmłodszych lat uczymy, że przyrodę trzeba szanować i chcemy rozbudzać chęć jej poznawania – mówi drużynowa.

Ta relacja ma jeszcze jeden, mniej widoczny wymiar. **Wśród leśników nie brakuje byłych harcerzy, instruktorów, a także rodziców zuchów i harcerzy.** Dla wielu leśników współpraca z organizacjami harcerskimi nie jest więc tylko obowiązkiem zawodowym. To także powrót do własnych wspomnień, wartości wyniesionych z harcerstwa i przekonania, że las najlepiej wychowuje wtedy, gdy można go doświadczać.

Kiedy wieczorem cichnie gwar obozu, a nad polaną unosi się zapach dogasającego ogniska, łatwo zrozumieć, dlaczego kolejne pokolenia wracają właśnie tutaj.

<https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/las-uczy-odpowiedzialnosci-trwa-kolejne-harcerskie-lato>